

Letnik I.

v lažnjivi obleki.

Štev. 22.

Izhaja v mesecu dvakrat, keđar ga je volja. — Veljá celo leto 2 gold. 40 kr., pol leta 1 gold. 20 kr.

Staremu letu.

Kam nek mudí —

Se sivcu ti

Ne dvanajst mesev star'mu?

Mar ni lepó,

Prijetno cl'o

Ti v liberalnem jarmu?

Zakaj ti svojoglav'c bežiš,

Ko komaj tiho na strelíš,

Kjer so „ferfasungsfrajndlarji“

Pijani bili vsi?

Bojiš ti mar

Se sivec star

Sovražnega napada?

Al nočeš več

Iz Janjč' dol' teč',

Ko deca lepa, mlada?

Ti mar ni Dežman, nemški meh,

Dovolil policajev dveh,

Da te ne vkrade pasji tat,

Povalja te po blat'?

Si mar ti tud'

Ko Dežman hud

Po noč' dobil klofuto?

Je na-te li

Na Ježici

Kamenje bilo suto?

So dali ti volilci clo

Ko Kljunu nezaupnico?

Te mar ljubljanski magistrat

Na Dunaj če poslat'?

Te sil'jo clo

V Dalmacijo

Za vodja, generala?

Al sta morda

Volilca dva

Glasove le ti dala?

Al' se bojiš še hujših sil,

Da b' te ministra ne volil'?

Al' se bojiš mar Pergerja,

Ki svéte stvarit' zná?

Ti gré trdó

S slovenščino,

Ko našim uradnikom?

Te mar lové

In ti grozé,

Ko našim vsem vrednikom?

Al' te na Žabjek spravljajo

In paragraf nastavljajo?

Al' Pajek v mrežo te loví

Da b' sedel v luknjici?

Počakaj mal',

Da kak škandal

Zopet ti Šraj napravi;

Da Pisker vnet

Ob novem let'

Te z govorom pozdravi.

Če pa postati hočeš star,

Počakaj, da bo gospodar

V Avstrij lib'ralizem prav.

Da si mi zdrav!

„Brencelj“.

Rešpehtarjova kuharca. *)

Včasih je res špansko, kam se človek vdinja. Pred sem služila v geršafni hiši, frava je imela tri frajle, ktere so se pucale kakor race ali gosi, ki zlezejo iz vode. Folk je pravil, da so imele šoceljne, pa naj bo kar če, jez ne bom nikogar ferratala.

Ta naš rešpehtar je čuden mož. Šimfa cel dan čez Slovence in pravi, da naj jih ††† vzame, ker ga zmerej nadlegujejo. Frava je strašno huda na Slovence, in je zašafala stareji frajli, da se ne sme z nobenim Slovencem abgebat, in če jo kter grisa, da mu ne sme donkat. Od čitalnice ne sme nobeden zinit, ker tam so samo grobi Slobenerji, kteri ne pravijo „knedl frav, gis dik an“, ampak samo „gospá“, kar je pa naši fravi pre gmej.

V nedeljo ni bilo cel dan gmaha. Napravljali so se za nek „forfašengfajer“ na širštat, in gospod rešpehtar se je v svoj cimer zaprl. Jez pa sem bila firbčna kakor vsaka kuharca in sem pertisnila uho na vrata in šlišala, da je hitro po cimru špencirov in se veliko reto avsvvendek učil, ktero je tel pri tem fašeng držat. Jez ne zastopim še dobro tajč, pa nisem vedla, kaj se uči; vender sem zamerkala nekaj besed, ne vem če so prov. „Frajgajst — forčrit — firkelministront — libralkseselc — futralmentan — nacelnov kler al kal — černučc — gmejrot — bisenžoft — fensterlinger!“ itd.

To sem slišala, pa ne vem, al se je gospod učil iz kohbuha, al je mislil po noči šac kopat in se učil peklensko pošast panat.

Zvečer sem mogla iti po fijakra, vsa družina se je skobacala v škatlo in se peljala na širštat.

Mene je firbec gnal, de s' glih nisem ravno firbčna. Pobašem jo za njimi in ker sem z enim polcajem pekant, me je pustil notri, da sem stala za vratmi in špegala.

Jej, kaj je blo tam gospôde! Vsak je govoril in drugi so pili, menda zato, da so mogli govore požirat. Eni so upili „bravo“, eni še clo „šivjo!“ tako da me je blo skor strah. Enkrat sem bla v špetalu tam, ker majo norce zaprte, pa ni se mi tako čudno zdelo.

Naš rešpehtar je že veliko krugelc pira spil, menda se je pripravljaj za pridgo. Na enkat skoč po konc in se začne tako kregat koker se je včasih moja poprejšnja tinstfrava nad mano. Drugi pa so upili in klačali z rokami, da bi človek oglušil, pa ga niso ven vrgli, ampak so trknili z glaži, da je zvonelo kakor k sodnem dnevu.

Jez sem pemitlajdala ljudi, kteri so mogli to vse poslušat. Pa sej v voštarijah se ldje radi kregajo in kader je človek pjan, je siten in ne vé kaj blebetá.

Ob stenah je viselo tolk clindrov al pinj, koker per tandlarju Johanu al v stari krami na tandemark. En dohtar, kterega po njegovem psu poznam, je nekaj kvasil od „brente berse“; je že spet kakšna renija, da je človek po nji boln, koker moja pekan-tarca, ktera je bla tolk cajta bolna, dokler jo je dohtar — menda mu pravjo Gestbekar — pezuhal. K' ga ni blo več je bla prec zdrava.

Naš gospod rešpehtar je bil že zlo pjan in jez sem potegnila dam, da b' ne vedel, da sem se po noč potepela.

Zjutrej ga je glava bolela, imel je kaceljamer, in jez sem mogla kuhat zanjga kisel zelje. Mislila

*) Se bo v prihodnjem listu sama prezentirala in od časa do časa kaj novega povedala.

sem si: „sej je vender bolj, da človek ne gre v tak kselčoft, po kteri drug dan glava boli.

Pa zdaj sem preveč plavdrala, mislem, da me ne bo nobeden mojmu gospodu rešpehtarju ferklagal. Zdaj bo nov let in če me ne bote ferratali, bom večkrat kaj povedala.

Čuvajska politika.

Blatnovaščan. Nemškutarji komaj pričakujejo slovenskih iger v gledišču.

Krakovčan. Zakaj? Saj jih ne obiskujejo!

Blatnovaščan. Se vé da ne, pa vsak se veseli tistih 5 goldinarjev, ktere za ložo dobi.

* *

Krakovčan. Si čul, da je gospá Janež-eva iz št. peterskega predmestja rekla, da mora pri slovenskih predstavah njena loža biti prazna? Kaj praviš k temu?

Blatnovaščan. Kaj bi rekel? Lepši je, da je loža prazna, ko da sedi kak nemškutarsk strah v nji.

* *

Blatnovaščan. „Brenceljnu“ je očital nek dopisun v „Slov. Narodu“, da ne zná dveh vrstic zapisati brez debelih pogreškov.

Krakovčan. Saj ima prav! Da le dobro pika.

* *

Krakovčan. Kaj se čuje novega iz Dalmacije? Je li boj pri kraji?

Blatnovaščan. Menda še ne, kajti trdnjava Dragalj še ni v sovražnih rokah.

Krakovčan. Pa bojo uporniki posadko izstradali!

Blatnovaščan. Tega ne, saj ima „generalštáb“ še dokaj oslov za tvorino.

* *

Blatnovaščan. Od kod neki dobivajo uporniki strelno potrebo, orodje in živež? Črnogorcem je ostro prepovedano, podpirati Dalmatince.

Krakovčan. Ubi pamet, Blatnovaščan! Saj vidiš dan na dan po železnici drdrati z vso potrebo za vojsko obložene vozove proti Trstu.

Blatnovaščan. Pa to je le za našo armado.

Krakovčan. Nič ne dé! Razumiš?

Blatnovaščan. Aha, razumem!

Krakovčan. Kaj misliš o zadnji pojedini na strelišču?

Blatnovaščan. Hm! kaj bi mislil? Ko bi ne bilo prismojenih in neslanih govorov, bi bilo vse dobro, kajti pivo in vino nista bila slaba.

Krakovčan. Kako to veš?

Blatnovaščan. I no! naš gospod je prišel domú ves pijan in ima še danes „kaceljamer“.

Poslano.

Po mestu je počil glas, da jaz nikakor ne oddam svoje lože za slovenske predstave v gledišču. Ta govornica je hudobna laž, kajti če se mi dá 1000 gold. za večer, jo oddam vsakemu, tudi Turku.

To naj blagovoli razglasiti ljubi mi „Brencelj“ s pristavkom, da, ako mi kdo dá za ložo 1000 gold., darujem te denarje v istem hipu „dramatičnemu društvu“ in vrh tega vržem vso nemškutarsko kramo pod klop.

Ob enem naznanjam, da bom napravila v kratkem fabriko, kjer se bodo strojile izključljivo le kože Slovencev.

Janež-eva

iz št peterskega predmestja.

Verjetne novice.

Iz Dalmacije.

Od dalmatinskega borišča prinašajo listi mnogo čudnih dogodov, ktere pa so, če se marljivo prebirajo, skoz in skoz verjetne.

„Brencelj“ je tedaj, da bi ne zaostajal za omenjenimi listi, poslal svojega dopisnika v Dalmacijo, in ta mu piše sledeče resnične dogodbe:

Prostak ogerskega polka se je jako moško in pogumno boril. Kar na enkrat ga pogrešijo in ni duha ne sluha o njem.

Ko pa teče tepeno krdelo iz hribov nazaj v Kotoro, ga dohití pogrešni prostak in sicer v takem-le stanu: Mož je bil čisto nag in več še ko nag, kajti nesel je svojo kožo na rami. Ušesa, nos in usta so mu bili neusmiljenci odrezali, glavo odsekali, noge odbili. Vkljub teh ran je korenjak vrgel noge čez ramo, vzal glavo v naročje in tekkel na vso moč tri dni daleč in srečno dohitel bežeč oddelek. Zdaj je mož brez nog in glave, in sliši se, da ga bodo vsled njegove pogumnosti izvolili za generala, ker brez glave ni vsakemu poslu sposoben.

To je prav resnična dogodba, nič manj ko sledeča, ktera kaže, kako dobre so nove naše puške, ktere se zadej bašejo.

Lovec, sloveč strelec, sliši, da se unkraj hriba dve uri daleč zbirajo uporniki in namerjajo napasti naše vojake. Ne premišluje se dolgo, timveč nabije puško in jame streljati tako dolgo, da pocepajo unkraj hriba vsi sovražniki. S tako puško je v stanu en sam vojak, ki hitro baše in dobro meri, pokončati celo armado.

Še večje hvale vredna je ta-le dogodba.

Zandarma, kteri je spremljeval osle in mule s živežem in strelno potrebo obložene, napade cela drhal hribovskih tolovajev. Vsak bi se bil večini vdal, ne pa naš korenjak. Naloži osle in mule na ramo, drugo orodje pospravi po žepih in steče tako urnih nog, da so krogle, ktere so uporniki za njim streljali, še le pol ure pozneje pribrenčale v nižavo. In ta mož ni bil na Jančah. V Kotoro dospevši izroči svojo težo poveljniku, gre nazaj v hribe in čez dve minuti pritira vse one upornike, ki so ga bili napadli, na svoje bodalo nasajene.

Te dogodbe so vse do besedice resnične in če bo boj še kaj časa trajal, jih bo „Brenceljnov“ dopisnik še mnogo zvedel in natanko priobčil.

Slovenski šotor, kakoršen bi bil Dežmanu všeč.

Recept,

kako se dela „ferfasungsfajer“.

Vzemi vsaj 30 sodčkov pive, ravno toliko vedrov vina, nekaj prešuta, salám, mrzle pečenke, mesenih klobas, piščet, purmanov, mesa, toliko, kolikor misliš, da ga boš prodal; vse to nesi 19. decembra na „strelišče“. Po tem pride nekaj udov konšt. društva, kteri marsikaj čenčajo in kedar gré vinski in pive duh v možgane, je „ferfasungstag“ gotov. Za zabelo skrbi ljubljanski „Tagblatt“ z Dežmanovim maslom, kteri se v zboru vsakemu zastonj ponuja. — Če ti ne bo nihče računa dolžan ostal, utegneš kake krajcarje čez svoje stroške skupiti.

Ta „mešta“ se dela navadno le enkrat v letu.

Po 19. decembru.

Kak' vrtí se mi po glavi,
Kak' bolijo me lasjé!
Pili smo na čast ustavi,
Jedli, kakor lačen jé.
Kak' po nšesih mi šumi!
Dežman me je skor oglušil;
Govor mi še v glav' doni,
K' se je Racič ž njim pridušil.
Kak' grenkó mi je po ustih!
Kak' želodec se grozi;
Kak' skominja po čeljustih,
Kak' se jezik mi jezi!
Na strelišče nikdar več,
Nikdar več ne med nemčurje!
Rajši hočem 'z Janjč še teč',
Ko poslušal' nemske Jurje.

„Juriju s pušo“.

Privrženca starih „Novic“
Ti „Brenceljna“ imenuješ;
Se cló mu posmehuješ,
Ti Jurček slepi brez pušic!

Pošiljaš muhe po slab „Witz“,
Ki sam ga malo skuješ;
Pa bolj jih potrebuješ
Na puši 'rjavi, ljub moj stric.

Če hočeš s pušo kaj vstrelit',
S smodnikom moraš jo nabit',
Ki se, ko sprožiš, vname;

Brez vspeha krogle same.
Na puši Tvoji muhe ni,
In Jurče dostikrat „fali.“

„Brencelj“,

po rodu „muha“, pa nikakor ne za Jurjevo pušo.

Bralcem!

Skoraj minulo je leto, kar se je „Brencelj“ oblekel v lažnjivo obleko, katero si je čez nekaj mesecev s smešnimi podobami zarobil. Vsaka pikajoča žival ima svoje sovražnike, posebno med tistimi, katerih se loti ali ktere vsaj časoma malo požgačka.

„Brencelj“ je menda v vrsti mrčesov najsitnejša spaka, ni čuda tedaj, da je skušal konšt. zárod, posebno blatnovaško ministerstvo, strgati mu lažnjivo obleko ter ga dati v pokoj na Žabjek, vsaj začasno. Predrzna konšt. zalega pa se je v tem sama spekla, „Brencelj“ ji je všel in je zdaj dokaj sitnejši ko prej.

V tekočem letu pokazalo se je očitno, da ima „Brencelj“ krepke peruti in dovolj oestro zelo, da je v mameluški deželi mnogo živine, kateri zamore piti kri, in da konšt. čeda ima med sabo dovolj govedi s prav debelo in kosmato kožo, kateri „Brencelj“ v enem napadu ne more kaj. Treba tedaj, da jo neprenehoma nadleguje, ji nagaja in jo zavrača iz slovenskih pašnikov, kamor zabaja prav rada v škodo.

Tudi v domačem šotoru našel je „Brencelj“ sovražnike, kateri mu zavidajo njegovo pičo ali vsaj smeh, ktereга včasih zbudí. Jeli so ga tedaj tudi v lastnem hlevu napadati nekteri, a „Brencelj“ je dobra duša, ne zmeni se za take nagajivce, kateri so tako predrzni, da mu odrekujejo zmožnost, pikati v slovenskem jeziku, ter pravijo, da njegova obleka ni le lažnjiva, timveč tudi klerikalna.

S svojim enoletnim brencanjem in pikanjem se je pa „Brencelj“ veliki množici ljudstva prikupil, kar mu bodo vsi njegovi bralci gotovo pritrtili. Prinašal je vedno **izvirne podobe** in vjel marsikoga, kateri mu je po življenji stregel, tako, da ga je vsak poznal. Njegova pisana obleka sicer mnogo veljá, a on je jako preširen mrčes in se posebno rad lišpa z obrazi svojih sovražnikov in se baha ponosno z ilustracijami, ktere si dá nalašč zá-se pomeriti.

Risana kapica se mu je v pretečenem letu nekako pomazala, tedaj se bo pokazal prihodnjič z novo rezano glavo in nekaj širjim krilom, ker je nekaj zrastel in tedaj bolj mošk postal. Nadja se, da bo nova, pa vedno še lažnjiva obleka vsacemu všec, kdor ni nemškutar ali iz drugih vzrokov njegov sovražnik; nadja se, da med svojimi bralci ne bo našel renegatov ali odpadencev, in to tim manj, ker mu je vsa konšt. čeda obljubila dovolj duševne piče tudi v prihodnjem letu; če mu častiti bralci obljubijo tudi telesne piče, ne bo se mu bati liberalskega mraza ali konšt. stisk.

Čeravno ga bo lepša obleka nekaj več stala, bo vendar frčal po nepremenjeni ceni, ktera naj se mu blagovoli zavoljo administrativnih sitnosti poslati v začetku prihodnjega leta.

Dosedajni „Brenceljnovi“ sodelavci so v Ljubljani: Ljubljanski konšt. mestni zbor, konšt. društvo, posebno pa Dežman, Župan, Pisker, njegov „štruhtar“, dr. Kasmacher, njegov zdravnik, Pajk, Heurich, turnarsko društvo, manjšina deželnega zbora s predsednikom vred, Lesjak; zunanji: Kljun, Giskra, avstrijsko ministerstvo, generali v Dalmaciji in še nekaj drugih plemenitažev. Obljubljeno pa mu je, da jih bo še mnogo pristopilo in ker ima še po deželi nekaj začasnih, sicer nezanesljivih pomagačev, ki skrbijo za njegovo hrano, ni se mu bati duševne lakote ali prehitre smrti.

Nadepoln se poslovi tedaj za letos od svojih bralcev in obljubi, da jih bo pozdravil v začetku prihodnjega leta v novi obleki, če ga Pajk med tem ne vjame in ne izsrka.

Z Bogom tedaj! Po novem letu se zopet vidimo.

Gorjé renegatom!

Kdor hoče se odkupiti, naj plača

2 gold. 40 kr. za celo leto,
1 gold. 20 kr. za pol leta,

ali pa nabrusi pete, če ne bo joj!

Kdor si želi prikupiti tudi „Brenceljna“ v koledarjevi obleki, kateri se bo izlegel po novem letu, naj se hitro naroči; veljal bo, čeravno z lepimi podobami okinčan, za naročnike „Brenceljna“ le 25 kr., kateri naj se pošljejo z naročnino vred.

Vredništvo.